

Ocena oddziaływania (Impact Assessment)

Ocena oddziaływania jest definiowana, jako przewidywanie konsekwencji obecnie prowadzonych lub proponowanych działań. Międzynarodowe Stowarzyszenie Oceny Oddziaływania (International Association for Impact Assessment, IAIA) definiuje ocenę oddziaływania, jako proces identyfikacji przyszłych konsekwencji obecnie prowadzonych działań.

IAIA 2011. International Association for Impact Assessment homepage.

Ocena oddziaływania (Impact Assessment)

Do najbardziej rozpowszechnionych strategii oceny oddziaływania w skali globalnej należą: Environmental Impact Assessment (Ocena Oddziaływania na Środowisko, EIA), Strategic Environmental Assessment (Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko, SEA), Health Impact Assessment (Ocena Oddziaływania na Zdrowie, HIA).

Environmental Impact Assessment (EIA)

Ocena Oddziaływania na Środowisko to proces identyfikacji i przewidywania potencjalnego wpływu środowiskowego planowanych działań, polityk, programów i projektów.

Harvey N., 1998. EIA: procedures, practice and prospects in Australia, Oxford University Press, Melbourne.

Environmental Impact Assessment (EIA)

Przełomowym momentem w kwestii przeprowadzania EIA było uchwalenie w USA The National Environmental Policy Act of 1969 (NEPA) Od tego momentu EIA została zinstytucjonalizowana.

The Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress, The National Environmental Policy Act of 1969.

Strategia Environmental Impact Assessment na terenie Unii Europejskiej

Dyrektywa 85/337/EWG (Environmental Impact Assessment 85/337/EEC) z dnia 27 czerwca 1985 roku odnosiła się do oceny skutków powodowanych w środowisku przez przedsięwzięcia publiczne i prywatne, które mogą znacząco na w/w środowisko oddziaływać.

Strategia Environmental Impact Assessment na terenie Unii Europejskiej

Dyrektywa 85/337/EEC była wielokrotnie znowelizowana.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko

Strategia Environmental Impact Assessment na terenie Unii Europejskiej

Polskim aktem prawnym regulującym m.in. skalę i charakter oceny oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. 2001 nr 62 poz. 627).

Dyrektywa Strategic Environmental Assessment – działania z zakresu promocji zdrowia na szczeblu makroekonomicznym

Celem wprowadzenia Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (SEA Directive 2001/42/EC) było zabezpieczenie wysokiego poziomu ochrony środowiska w krajach UE. Zgodnie z niniejszą dyrektywą winna być dokonywana ocena wpływu na środowisko planów i programów obejmujących znaczną skalę przestrzenną.

Przedstawiciele WHO podkreślają potrzebę większego zaangażowania ekspertów z zakresu problematyki zdrowotnej w proces EIA i SEA.

Wartości przewodnie Health Impact Assessment

Oprócz kluczowej kwestii promowania działań ukierunkowanych na osiągnięcie wysokiego poziomu zdrowia populacji, strategii HIA powinny przyświecać następujące wartości:

Demokracja- prawo obywateli do udziału w przejrzystym procesie decyzyjnym.

Sprawiedliwość- w wyniku przeprowadzenia HIA dochodzi do oceny potencjalnego wpływu na zdrowie oraz jego dystrybucji wśród danej populacji, brane są pod uwagę kwestie płci, wieku, statusu społecznego, a także pochodzenia etnicznego.

European Center for Health Policy, 1999. Gothenburg consensus paper, December, 1999, Health Impact Assessment, Main concepts and suggested approach

Wartości przewodnie Health Impact Assessment

Zrównoważony rozwój- pod uwagę brany jest zarówno wpływ zdrowotny długo- i krótko- terminowy oraz bezpośredni i pośredni.

Etyczne korzystanie z dowodów- korzystanie z dowodów adekwatnych pod względem jakościowym i ilościowym. Istotna jest również kwestia bazowania na interdyscyplinarnym zapleczu naukowym i metodologicznym

European Center for Health Policy, 1999. Gothenburg consensus paper, December, 1999, Health Impact Assessment, Main concepts and suggested approach

Elementy Health Impact Assessment

Analiza dowodów naukowych dotyczących przewidywanych związków pomiędzy polityką, programem lub projektem i zdrowiem populacji.

Uwzględnienie opinii, doświadczeń i oczekiwań osób, które mogą ponieść konsekwencje proponowanych działań.

Poprawa stanu wiedzy decydentów i społeczności lokalnej odnośnie efektów danej polityki/programu na zdrowie.

Wypracowanie rekomendacji dających możliwość maksymalizacji efektu pozytywnego na zdrowie i zmniejszenie wpływu negatywnego.

Cele Health Impact Assessment

Podstawowym celem stosowania HIA jest dostarczenie rzetelnych informacji naukowych dla decydentów wszystkich szczebli o potencjalnych skutkach zdrowotnych wdrażanych projektów, strategii, programów. Kolejnymi celami są: aktywizacja przedstawicieli różnych środowisk, będących pod wpływem danej decyzji oraz konsultacje eksperckie. Duży nacisk kładzie się także na przejrzystość procesu decyzyjnego.

Metodologia Health Impact Assessment

Każdy przykład zastosowania Health Impact Assessment zawiera poszczególne fazy: screening, scoping, appraisal, reporting, monitoring and evaluation. Fazy te mogą się jednak różnić formą i nazewnictwem w zależności od charakteru przypadku.

Metodologia Health Impact Assessment

Rapid HIA- krótkie przeanalizowanie możliwości wpływu na zdrowie danej propozycji.

Metodologia Health Impact Assessment

Intermediate HIA- bardziej szczegółowa analiza wpływu zdrowotnego, która opiera się na przeglądzie dostępnych dowodów oraz analizie aktualnych danych dotyczących kwestii zdrowotnych.

Comprehensive HIA- zaawansowane działania celem oceny wpływu zdrowotnego podejmowane na przestrzeni kilku miesięcy.

